

DOMOVINA

Uredništvo je v Schillerjevi cesti št. 8. — Dopise blagovolite frankirati, rokopiši se ne vračajo.

Izhaja trikrat na teden, vsak **ponedeljek, sredo in petek** ter velja za Avstrijo in Nemčijo 12 kron, pol leta 6 kron, 3 mesece 3 krone. Za Ameriko in druge dežele toliko več, kolikor znaša poštnina, namreč: Na leto 17 kron, pol leta 8 kron 50 vin. Naročnina se pošilja upravištvu, plačuje se vnaprej.

Za **inzerate** se plačuje 1 krona temeljne pristojbine ter od vsake petit-vrste po 20 vinarjev za vsakokrat, za večje inzerate in mnogokratno inseriranje znaten popust.

Iz Rusije.

Liga obrazovanja in društvo narodnih universitetov. — Državna дума in gospodarsveni sovjet. — Volitve v državno dumo. — Grof Tolstoj in delavci.

Od kar je ruski narod si otrešel absolutizem, ki ga je tlačil sto in sto let, se začnejo gibati inteligentni krogi, kateri spoznavajo, da je pred vsem treba nesti izobrazbo v najširše kroge prostega ljudstva. V poslednjem času sta se ustanovili dve jako imenitni društvi, kateri, kakor pravi „Rodina“, znani ilustrovani ruski list, „sredi mračnih javljenj poslednjega vremena javljajetsja poistinje svetlim oživljajošim lučem, budjašim nadeždu na skorije lučiji dni“. Ta dva društva sta: Liga obrazovanja v Petrogradu in Vserossijsko občestvo narodnih universitetov v Moskvi.

Liga obrazovanja stoji na demokratični podlagi in ima namen širiti obrazovanje na vseh stopnjah, višjih, srednjih in nižjih in izvensolsko. Liga se zanima s teoretičnim razpravljanjem vprašanj obrazovanja, navedenjem njih v življenje in osnovanjem različnih zavodov, vstrežajočim njenim namenom. Organizacija zanika mrtvo birokratiško centralizacijo in prepušča avtonomno oblast krajnim „oddelkom“, kateri bodo zastopani pri glavnih skupščinah po svojih „predstaviteljih“. Člani plačujejo po 25 kopejk na leto. Zraven tega si liga pridobi sredstev po darilih, koncertih, predavanjih itd. Pri prvi glavni skupščini, ki se je vršila 25. marca v dvorani tehnike, je predsednik A. S. Posnikov naznanil, da ima Liga 11.552 članov. Povdarjal

je, da je nastopila doba prerojenja domovine na novih, svobodnih načelih. Ena največjih potreb obnovljene Rusije je narodno obrazovanje, katero je neobhodno potrebno za daljši razvitek. To veliko nalogo more rešiti le občinstvo samo na podlagi svobodnega samoupravljanja. Potem je predlagal volitev definitivnega odbora, katera se je pa odločila do prihodnje skupščine. Zdaj je Liga pričela ustanavljati podružnice v raznih mestih.

Vserossijsko občestvo narodnih universitetov, kateremu je podarila neka rodoljubna gospa v Moskvi 100.000 rubljev, ima oddelke v vseh universitetских mestih. Petrogradski oddelek razpolaga s kapitalom 5500 rubljev in ima najete dvorane v raznih krajih mesta, kjer se začnejo predavanja sredi posta. Oglasilo se je že 30 predavateljev, večinoma universitetски profesorji.

Volitve volilnih mož za državno dumo se povsod mirno vrše. Na kmetih so na mnogih krajih pred volitvami imeli slovesno cerkveno opravilo. Izvoljeni so na deželi skoraj povsod konservativni možje, demokratična stranka vzlic živahni agitaciji nič ni opravila, pač pa med mestnimi volilci v Petrogradu in deloma v Moskvi. V skupini malih zemljo posestnikov je bila udeležitev prav slaba. Od več tisoč vpisanih volilcev je prišlo le po 40 do 50, malokje več. Izvoljenih je največ kmetov, pa tudi precej popov, v poljskih gubernijah pa duhovnikov. Delavci niso bili edini, v nekaterih tovarnah so volili, v drugih pa bojkotali dumo. Carski tavičeski dvorec je za dumo že adaptiran, dela so stala blizu milijon rubljev. Za občinstvo so pripravljene le štiri lože z 48 sedeži.

Gosudarstveni sovjet (državni svet), ki je dozdej bil glavni faktor postavodajstva, se spremeni v nekako gospodsko zbornico. Car imenuje polovico členov, drugo polovico pa volijo različne skupine, univerze, borze, trgovinske in obrtne zveze itd. Izvoljeni dobivajo po 25 rubljev dijet, imenovani pa nič.

Ker revolucionarji spet prete s štrajkom v tovarnah in po železnicah, je vlada povsod razpostavila vojaške oddelke po železniških postajah in da izvajati vojake v telegrafovanju in železnični službi.

K grofu Tolstemu sta prišla dva delavca, da se z njim pogovorita o delavskem vprašanju. Eden je izjavil, da pripada k soc. demokratom in njemu je rekel Tolstoj: „No, malovredno je vaše delo, g. socialdemokratje. Vi ste daleč sli od prirode. Glejte, kak v njej se vse počasi in polagoma razvije. Poglejte na rastlino, kak ona izbira tla, ona ji tla, potem počasi in polagoma raste iz semena, razvije liste in se počasi prerašča v zdravo in krepko rastlino. A vi hočete vse za mah. Nakopčili ste se v tovarnah in mestih in mislite odtod prevračati življenje. Za kmete se pa malo brigate, a v njih je vsa sila. Ne sme se odhoditi od prirode in od zemlje, v njih je vsa resnica. Dajte kmetu zemljo, osvobodite njegov trud od suženjstva in vse življenje se spremeni. Tačas se popravlja tudi vaše delavsko življenje. A vi le kričite: proletariat, proletariat! no življenje se ne za piko ne popravlja.“

Neki delavec se je obrnil k grofu Tolstemu z vprašanjem, kaj naj stori delavec ob času štrajka, ali naj dela naprej, ali poneha z delom, in katera zastava je boljša, črna ali rdeča.

Tolstoj je odgovoril: „Treba je vselej postopati, posebno v delih, od katerih bi utegnili ljudje trpeti, po lastni razsodbi in vesti, a ne pod davljenjem sile, kakor se to godi pri zabastovkah (štrajkih). Zastava, naj si bode črna ali rdeča, katera dopušča nasilje in ubijalstva, je enako gnjusna.“

Ukradeni milijon.

Moskva Belokámenaja, 25. 3. 1906.

Glavni dogodek (žlôba dnja) preteklega tedna je bil tukaj grabež v banki „vzajemnega kredita“. Gotovo so Vaši bralci čitali že poročilo o tem zločinu. Omenjena banka se nahaja na Iljinski ulici, v naši „siti“ (imenovani Kitaj gorôd). Od 8. ure zjutraj do večera je tam tako živahno gibanje kakor na dunajski „Koroški ulici“.

Ob 4. ali 5. uri so v banki končali delo, veliko uslužbencev je bilo odšlo. Tedaj pa je prišlo v banko kakih 25 „mladeničev“ z bombami in revolverji. Vsem navzočim so zapovedali, naj vzdignajo roke in naj stojijo mirno, vsak na svojem mestu. Potem so začeli zbirati denar, s katerim so čez 15—20 minut zapustili banko. Pravijo, da ga je bilo okoli milijon gold. (več ko 800.000 rubljev.)

Društvo predlaga 10% te-le vsote kot plačilo, ako bi se posrečilo najti denar. Pravijo, da so našli nekatere sledove, in da je nekaj ljudi že zaprtih.

Govori se pa tudi, da bi znali biti krivi nekateri uslužbenci banke, katere glavar je neki bogač Višnjakov, liberelec bolj rdeče barve. Zato so mnogi uslužbenci tudi „krajne stranke“. Zadnji grabitelj pa je odšel iz banke, kliče: „Živela ruska revolucija!“

Dalje se govori, da je načelstvo banke celo samo uprizorilo grabež (!),

LISTEK.

Prijatelj Lovro.

Bravski spisal Avgust Šenon; poslovenil Janko Bratina.

(Dalje.)

— Kaj tedaj mislite, prijatelj?

— Kaj? Ali vem sam? Vest, katero sem slišal sedaj, me je ošinila kot strela z vedrega neba. Nimam moči, da bi mislil, a to vem, da ne bom narodnik.

— Pogum, prijatelj! Vi znate dosti jezikov, poznate razne književnosti. Bodite učitelj. Kaj pravite k temu?

— Prav pravite, gospod grof! Moč se mi vrača. Da, učitelj hočem biti za vse, kakor sem bil za vašega sina. Obrniti hočem svojo delavno moč v to smer in ako mi ni dano, da bi bil sam cel človek, bom vsaj odgajal cele ljudi.

— Dobro! Napišite takoj prošnjo na ministrstvo! Sam jo hočem priporočiti, da se vam da državni štipendij.

Kar je grof rekel, je Lovro storil. Treba je bilo čakati in čakati. Lovro se je bavil s pisanjem slovenskih književnih razprav. Minili so trije meseci, odgovora ni bilo. Grof se je temu čudil. Zdravja je bil slabega. Pokret se je pripravljal po vsej državi. Grof se je odločil pustiti službo in oditi za leto dni na potovanje v Italijo in Švico. Lovro je moral domov, ni se mu dalo živeti brez dela ob tñji hrani. Stari so poslušali, kako postane Lovro profesor, stari so bili zadovoljni, samo starci je je včasih prilezla solza iz oči. Vse bo dobro, tolažil se je Lovrov oče. Ali ni sam predsednik rekel, da je Lovro vrl, pošten, nčen človek, in tak mora biti velik gospod. Lovro je pravil, kako bo moral tri leta bivati na Dunaju. Stari so se čudili: Naš Lovro se bode učil v samem cesarskem mestu. Mladenica je čakanje jezilo. Znanje ga je motilo. Kaj hoče s filozofijo, z vsemi evropskimi jeziki v mali bajti sredi pustega kamenja? Kaj koristi bogastvo, če ga ne moreš rabiti? Žalosten se je plazil

po cele dni po golem griču, čitajoč sedaj Byrona, sedaj Berangerja, sedaj Goetheja. Ali kako korist je imel od tega čitanja? Bil je nemiren, v skrbeh. Nekega dne, ko se je vračal domov, priteče sestra predenj.

— Lovro, Lovro, klicala mu je, evo ti zavoj! Prinesel ga je uradniški sluga. Poglej, kaj je.

— Vendar! vzdihnil je Lovro in začel hitro trgati uradni pečat. Pregleda pisanje, prebledi, spusti zavoj na tla, pokrije lice z rokami in vrne se hitrih korakov nazaj na hrib.

— Jezus Kristus, zavpila je sestra, kaj je Lovro? morda je kaj hudega. Začudil se je ubožec, ko je pregledal pismo.

Oče je vzel pismo in odšel naravnost v krčmo, da poišče starega sodnijskega pisarja, da mu po domače raztolmači zle papirje, ker je pisar znal nemški.

— Pisar je nataknil očale in začel skozi nos čitati nadpis na Lovrovi prošnji: „Prošnja se vrača prosilcu,

ker je ministrstvo prošeno podporo dalo drugemu.“

— Pa ni dobro, dragi boter, začel je pisar tolmačiti Lovrovemu očetu: „to pomeni po naše: Lovro ne bode dobil nič, ne bo šel na Dunaj na visoke šole.“

Tako je tudi bilo. Stari državni sistem je bil pri kraju, a stari podpredstojniki so še vršili svojo oblast. Lovro je bil exteolog — ubežnik, tu ni mogel niti sam predsednik pomagati. In kako tudi? Grof je potoval Bog ve kje po južni Italiji. Kakor bi bila starca pičila kača. Govoril ni nič. Nemo je stlačil pismo v žep, nagubančil čelo, stisnil astnice in šel počasnih korakov proti hiši.

— Kje je Lovro? vprašal je stopivši v hišo, kjer je družina sedela v strahu.

— Ne vemo, oče! odgovori sestra drhte, celi dan ga ni bilo doma. Da si le ni storil kaj hudega! Poslala sem moža in nekoliko pastirjev, da ga poiščejo na hribu.

želeč skriti nekatere zgube. Pravijo, da v nobeni banki nimajo pri rokah toliko denarja, k večjemu dva- do tristo tisoč rubljev. Načelstvo trdi, da so baš ta dan in ravno pred grabežem bile vplačane velike vsote.

To je menda vzbudilo misel zveze uslužbencev z roparji. Policija si je izposodila imenik uslužbencev in ga začela „studirati“; o tem poročajo danes časniki.

Neki sluga, idoč po drugi strani ulice, je videl skozi okno (I. nadst.), da so ljudje v imenovani banki stali z vzdignjenimi rokami: „Mislil sem, da so prisegali“, je pravil potem.

Židovsko junaštvo je znano po celem svetu. Neki sotrudnik „Nov. Vremeni“ je objavil zanimive številke. Ruskim jetnikov je bilo pri Japoncih 86.000; v celi ruski armadi je bilo 18.000 Židov, ne všteti posadke Port Arturja, kjer je bilo Židov jako malo. Izmed 18.000 Židov se je udalo v plen 12.000, t. j. 66%. Ako pa odštejemo od 18.000 te Žide, kateri so bili pri vozovih in v drugih mestih, oddaljenih od boja, tedaj bodo % še večji.

Ko se je začela mobilizacija, je v Galiciji kar mrgolelo „ruskih“ begunov, kateri so „baje“ begali pred ruskim tiranstvom, v resnici pa pred japonskimi puškami.

Že takrat so podajali časniki n. pr. take vesti, da se je v nekaterih krajih mesto 700—800 židovskih rezervistov nabralo komaj nekaj desetkov; vsi drugi so bežali.

Isto se ponavlja vsako leto pri naboru mladih vojakov. Eni izginejo pred naborom, drugi pozneje, mnogi si kvarijo nalašč zdravje. Vendar židovska inteligenca trdi še vedno, da so židovi ravno tako „dobri Rusi“ in državljani, kakor vsi drugi, pa tudi „hrabri vojaki“, ker so se „borili“ v Manžuriji. „Rad umiram za očetnjavo“, je rekel res neki Žid, pa tedaj, ko je bil že pokazal sovražniku — hrbet.

Ilja Múromec.

Občinske zadeve.

Delavska zavarovalnica zoper nezgode v Gradcu in slovenske občine.

Delavska zavarovalnica zoper nezgode v Gradcu je zavarovalni zavod za Štajersko in Koroško. Vsak obrtni podjetnik, ki ima takšno obratovališče, da se lahko na njem delavcem zgodi nezgoda ali nesreča, mora v ta zavod plačevati zavarovalnino za svoje stalne delavce po stopnji, kakšna je nevarnost.

— Ne vpelji nas v skušnjava! je molila starka v kotu in točila solze.

— Dobro, dejal je oče, ko se vrne domov, povejte mi.

Starec je odšel v svojo čumnato in zaklenil vrata. Izvlekel je račune, štel, zlagal, kimal z glavo. Medtem so pretekle tri cele ure.

— Bog vedi, kaj dela oče v čumnati, reče sestra, ko je šla že desetič pred hišo gledat, če se že vrača brat. „Čujete, mati? ali naj pogledam, kaj dela oče?“

— Varuj te sveta Devica, zažugala je starica med jokom, ali ne poznaš očeta? Ne moti ga! Nagel je, moglo bi se zgoditi kaj hudega.

Proti večeru je svak privedel Lovra. Dobili so ga sedečega pri največji vročini kraj brezna na strmi skali, kjer je kot nor zrl pred se. Ob njem je ležala knjiga. Če bi bili dobri ljudje znali čitati, bi bili razumeli, da je knjiga Byranov „Don Juan“. Lovro ni govoril nič. Bil je bleđ, drhtel je kakor šiba. Deli so ga v posteljo. Čisto nič

K takim obratovališčem spadajo n. pr. kamnolomi, rudokopi, tovarne, žage itd. itd.

Tretjina obratovališč v deželi je na slovenskem Štajarju in isto tako na slovenskem Koroškem. Po naravni pravici bi se torej moral ta zavod ozirati v svojem dopisovanju na pravice slovenskega jezika, a on rine siloma s svojo nemščino predržno v nas, tako da hoče naš jezik popolnoma prezirati.

Čudni so ti Gradčani!

Podpore itak radi ne dajo, osobito, če je bila nezgoda neznatna, k plačilu pa silijo na vse pretege, potem pa še povrh tega prezirajo pravice našega jezika. To so sramotne razmere, nevredne naroda, ki naglaša rad vedno in povsod svojo „visoko kulturo“. Kaj vam Nemci, pomaga kultura, če je pa vaše srce kruto, če je v njem zakrknil ves pravni čut do svojih slovanskih sosedov! Barbari ste!

Leto za letom dopošiljajo iz Gradea našim obrtnikom največ potom županstevenemška pisma v kuvertih z nemškimi naslovi. Vsa ta pisma se smejo brez skrbi zavriniti z opombo: „Ne sprejemem, ker ne razumim nemščine, prosim za slovenski naslov in slovenski dopis!“

Istotako naj ravnajo županstva. Sicer pa občinski uradi niso dolžni po nobenem zakonu, sodelovati pri izročitvi pisem delavske zavarovalnice na obrtnike. Ta zavod tudi nima pravice do poštnine prostih pošiljatev, temveč plačuje poštnino državi pavšalno t. j. skupno za vsa pisma vsega leta.

Občina, ta avtonomni zastop, naj torej ne opravlja hlapčevskih del takim zavodom, ki s svojimi nemškimi pismi javno kažejo, kako zaničujejo in sovražijo naš jezik. Ona se naj zaveda, da morajo v Gradcu s Slovenci po slovensko občeovati, ako hočejo biti z nami v dotiki.

Ta naša zahteva je naša narodna pravica

Mi imamo pa tudi iz socialnega in individualnega stališča vso pravico zavračati nemška pisma ter zahtevati slovenska.

Kam naj denemo mi svoje sinove in hčere? Ali naj gredo služiti za hlapce, dekle in dninarje? Ali naj pustimo, da se ponemčijo po nemških službah? In to se prav gotovo zgodi, ako vidijo, da nima slovenski jezik niti tam nobene veljave, kamor se steka zaslužek naših žuljev, naš denar.

Povsod sami Nemci, vse naokrog sama nemščina, slovenščina pa kot zaničevana pastorka doma v zakotju!

se ni branil. Na materin jok je prišel oče iz čumnate.

— Lovro! kako je? vprašal je starec, nagnivši se nad sina.

— Hudo, oče! odvrnil je sin in zaprl oči.

— Potrpi, sinko, zašepetal mu je oče, dobro bode.

Lovra je zgrabila huda mrzlica. Čelo mu je gorelo kakor žareče železo. Žila mu je bila hitreje kakor blisk.

— Pojdite po zdravnika, zapovedal je oče. Prišel je zdravnik, to je vaški ranocelnik. A kaj zna tak človek? Skozi svoje debele očali ni videl ničesar. Hvala Bogu, da je bil slep, ker ker drugače bi Lovro ne bil ostal živ.

— Gospod doktor! dejal mu je starec ostro, pazite, da mi sin ne umre. Vaški Eskulap je izbrbljal, brisajoč z modrim robcem očali, nekoliko latinskih budalosti, odredil, da bolnik ne sme piti vina, spravil svoj trdi tolar v žep in odšel.

(Dalje sledi.)

Ali ne začne tu slovenski uradnik v nemški službi, posebno če ni nad vse jeklenega značaja, dvomiti nad slovenskim narodom in samim seboj? „Kaj morem jaz pomagati, če pa se moji ljudje ne ganejo? Ali se bodem jaz sam od sebe začel med tujo gospodo potegovati za pravice svojega jezika, da se ji zamerim in zgubim svoj kruh? Ne, če se narod tam doli ne giblje, če ne dohajajo od tam zahteve, kjer so slovenskih pravic najbolj potrebni, potem se tudi meni ni treba žrtvovati!“

Tako in podobno misli slovenski uradnik v službi pri nemški zavarovalnici v Gradcu. Tako se slabi slovenski čut od dne do dne, od leta do leta in v dobrem desetletju je postal iz Slovenca nemškutar, njegovi potomci pa Nemci s spačenim slovenskim imenom. Slovenec je izgubil svojo individualnost.

Tako se gubi vse naokoli po vseh zasebnih, deželnih in državnih službah naša individualnost, narod se tako rekoč sni. Listje mu vene in odpada. Zaradi svoje mlačnosti imamo v narodu jesen in zimo.

Tja, kamor ne dohajajo slovenska pisma ali odkoder ni treba nič po slovensko pisati, se je nam Slovencem zaman ozirati, ondi v prihodnje naši sinovi ne dobe službe. Nemci zasedejo vsa mesta, Slovence pa odrivajo v stran, le one trpe v svoji sredini, ki so se odrekli svojim slovenskim pravicam, se izneverili slovenskemu narodu in ki v djanju kažejo, da sovražijo svoj lasten rod. Tako ravnajo oni z nami. Mi ne veljamo pri njih nič, prave socialne ničle smo.

Hlapčevski narod ni vreden boljših služb! Podlaga je ptujčevi peti!

Vsako nemško pismo delavski zavarovalnici nazaj, ne da bi ga odpri in videli bomo, kako se bode veljava slovenskega jezika pri tem zavodu povzdignila! Morali bodo začeti z nami slovensko dopisovati. Slovenski sinovi dobe mnogo služb v tem zavodu, v katerem se nabira naša glavnica.

Povsod in vselej tako!

Individualnost naša se potem ne bo več sušila, temveč bode zelenela v spomladnem raju. Nastala bode za naš narod vesela spomlad.

Da se povzdignemo individualno, socialno in gospodarsko, more vsak, tudi neuk človek pomagati, treba je le dosledno pisma z nemškimi naslovi in spisi zavračati ter zahtevati slovenske. A „spiritus movens“ ali duša tega stremljenja in gibanja mora biti naša inteligenca ter časopisi.

S tem načelom naprej! Tako se najlože in najprej zblizamo z načelom: „Svoji k svojim!“

Svetovno-politični pregled.

— V kranjskem deželnem zboru se je predvčeraj začela obstrukcija. Že v torek zvečer v seji ustavnega odseka niso naprednjaki pripustili volilne reforme na razpravo. V sredo pa in včeraj so uprizorili v deželnem zboru samem obstrukcijo in so tako menda pokopali volilno reformo za kranjski deželni zbor ter razbili deželni zbor. Reči moramo, da je predloga vlade prava karikatura splošne in enake volilne pravice. Nekoliko veleposestnikov, ki so slučajno Nemci ter odpadniki, naj ima za večne čase privilegij 10 poslancev v deželnem zboru. Mesta, v katerih se živahno razvija industrija in obrt, naj bi bila preglašena po kmečkih občinah, ki bi imele še poleg tega, kar priznamo kot pravično, v dveh drugih kurijah svoje zastopnike. Takšni volilni reformi, v kateri se ustvarjajo par okamenelim aristokratom novi privilegiji, se upreti je bila dolžnost vsa-

kega Slovenca, ki mu je na srcu razvoj in napredek slovenskega ljudstva na Kranjskem.

— Ogrski dogodki. Dne 4. t. m. je imel ministrski svet sejo, v kateri je Fejervary naznanil, da je krona privolila, da se v nasprotju z veljavno ustavo ne razpišejo nove volitve za drž. zbor. Uradni list razglasa odstop ministra Langyija in imenovanje državnega pravdnika Gegusza pravosodnim ministrom. Minister Kristoffy ne odstopi. — Ministrski predsednik Fejervary je bil včeraj v dolgi avdienci pri cesarju. Pred in po avdienci se je posvetoval z odposlancem madjarske koalicije Polonyjem. Iz krogov madjarske koalicije se čuje, da se je Fejervary približal koaliciji, nasprotno pa trdi Fejervary, da je prišel Barabas k ministru Kristoffyju in ga je prosil, naj se napravi nov načrt za rešitev krize. Kristoffy je to sporočil Fejervaryju, ki je nato stopil v zvezo s Kossuthom in z Barabasom in vsled dogovora z njima prišel sem, da cesarju predloži ta načrt. — Po drugem posvetovanju Polonyja s Fejervaryjem je rekel Polony žurnalistom: Vse gre dobro, moja misija je imela ugoden uspeh. — Sprava med krono in med madjarsko koalicijo je perfektna. — Izvrševalni odbor koalicije je imel včeraj sejo. Izrekel se je, da prevzame koalicija vlado. Kot podlago sporazumljenja s krono je sprejel odbor naslednje točke: dovolijo se rekruti, dovoli se indemniteti in upelje se splošna in tajna, pa ne enaka volilna pravica.

— Brambovsko ministrstvo je odredilo, da bodo kmetski rezervisti klicani k orožnim vajam ob takem času, kadar ni doma nujnega dela. Za letos še te naredbe ni mogoče izvajati, ker so se rezervisti že razvrstili v razne turnuse, vendar je ministrstvo ukazalo pristojnim po veljstvom, naj upoštevajo prošnje rezervistov, ki si žele določene dobe za orožne vaje.

— Avstrija in Italija. Kako znano, je posl. Santini interpeliral ministra zunanjih zadev zaradi napadanja avstrijskega časopisja na italijanskega kralja in na Italijo. Preden pa je minister odgovoril, je Santini svojo interpelacijo umaknil.

— Pri volitvah v rusko državno dumo so na celi črti zmagali konstitucionalni demokratje.

— Katastrofa v Courrièrenu pred francosko zbornico. Posl. Balsy je interpeliral o katastrofi v Courrièrenu. Zatrjeval je, da je požar nastal vsled nemarnosti družbe, ki je pustila kopičiti v jamah star les. Govornik je očital družbi, da je poslala delavce v jamo, preden je bil pogašen ogenj. Zastopniki rudarjev so predvidjali nevarnost, toda družba se ni na to ozirala.

Dopisi.

Iz Trnovelj pri Celju.

Tužna novica nas je iznenadila; hud udarec je zadel sinove in hčere, sorodnike, a tudi nas ternoveljske sosedo in Slovence. Dne 29. marca nam je po kratki in mučni boleznini preminil znani in srčno ljubljeni veleposestnik Martin Vincel. Velika izguba nam napolnjava s prebitko žalostjo naša srca. Žalujemo z odlično obitelji vred. Pokojnik je vžival v vseh krogih odkritosrčno visoko spoštovanje. Vredno je toraj, da se ga spominjamo še ob njegovem grobu. Bil je pravi vzor slovenskega kmeta. Bil je volilec slovenskega okrajnega zastopa celjskega, bil je dolga leta občinski odbornik; vsikdar se je

dobro potegoval za pravo korist občine Škofja vas; bil je pa tudi dober prijatelj in dobrotnik naši soseski: vsakemu je rad pomagal, ako je bilo mogoče, ni nikomur svoje dobrotljive roke odtegnil. Predragi, nam nepozabni rajni Martin, ostaneš nam v lepem spominu. Tvoj duh živi med nami. V soboto, dne 30. t. m. popoldne so nam naznačili naši farni zvonovi, da je šel k pokoju naš sosed Martin. Položili smo ga poleg njegove žene Terezije in njegovega sina Franca. G. župnik se je od rajnega v gniljivi nagrobnici poslovil. Bodi Tebi in tvojim zemljica blaga!

Iz Mozirja. Okrajne cesta od Rečica do Nazarjev je, odkar se je otvorila žaga v Vrbovcu, v tako slabem stanu, da se vsakdo pritožuje, kateri je primoran se po njej voziti. Posebno v neznosnem stanu je pa cesta ob slabem vremenu, in dozdeva se ti, da se voz in konji v cestnem blatu pogreznejo. Akoravno se na ta cestni oddelek največ šute izvozi, in vzdrževanje istega ogromnih denarnih žrtev stane, vendar ni cesta nikdar v polnejšem stanju.

Vzrok temu je velikanski lesni promet iz Vrbovca na postajo vas Rečica. Dannadan se pelje po tej cesti velika množina težko obloženih tovornih vozov; a vsi prevozniki imajo pri vseh samo ozko obložena kolesa, ako-urno bi postavno morali imeti široko obložena za težke prevoznje. Edino to je vzrok slabi cesti. Nekateri prevozniki si sicer naročili že pred letom vome s široko obloženimi kolesi; pa ker se drugim spregledalo, so tudi prvi opustili te vozove, češ, ako ne velja postava za vse, bomo tudi mi prenehali. Čudimo se toraj, da se v tej zadevi od merodajnih faktorjev do sedaj ni nič vkrenilo, tembolj, ker je ta proga sprejeta kot okrajna cesta I. vrste, in bi se moral na vsak način tudi visoki deželni odbor za vzdrževanje taiste potegovati. Radovedni smo, kdaj se bode vendar enkrat v tej zadevi potrebno ukrenilo, ter se bodo prevozniki postavnim potom prisilili k vožnji težkih bremen samo na vozovih širokoobloženimi vozovi.

Eden v imenu drugih.

Novi štifta pri Gornjemgradu. Vzбудbujen po tovarišu g. Imeku, nadučitelju v Gornjemgradu, se ustanovil pred tremi leti skoro na isto roko na tukajšnji šoli šolarsko kuhinjo v zimskem času za revne in oddaljene otroke. Začetkoma sem imel malo privržencev, ker je marsikateri najel z glavo, češ, že zopet nekaj novega, zopet nov davek in Bog si ga vedi, kaj še. A nisem se vstrašil ničesar, meneč, ne odneham, če prav na trpim vse, počasi se bode ljudstvo pričalo o dobrodelnosti take naprave na mladino in postalo bode gotovo drugačnega mnenja. In nisem se varal. Ojunačen posebno vsled naklonjenosti okrajnega šolskega sveta, oziroma najbolj njegovega za vsestranski šolski napredek vrlo vnetega g. predsednika, ni mi več nasprotoval tukajšnji krajni šolski svet, nego privolil dati k temu vsa potrebna drva. A posamezni udje so celo začeli tekrovati med seboj, kdo bi več podaril, med temi posebno poprejšnji načelnik g. Franc Štorgelj, ki je še tudi sedaj eden najvrlejših podpornikov šol. kuhinje; tudi sedajni pa so pridni posamezniki prejšnjih, med njimi posebno načelnik g. Janez Marvič ter gg. Jakob Vertačnik in Jote Podkrajnik. Dosegel sem v teku treh zim, da niso vsi potrebni otroci v zimskem času dobivali samo toplega kosilca o poludne, nego tudi, da so vsi stroški, — ki so razmeroma precej veliki, — popolnem poravnani in povzruha ima še šol. kuhinja v „Posojilnici

v Gornjemgradu“ za nepričakovane slučaje naloženo precejšnjo vsoto.

Letošnjo zimo je n. pr. v teku 48 dni delovalo 2550 šolskih otrok, torej povprečno na dan dobrih 53. Ako se kosilce računi kar najmanj mogoče, t. j. 6 v, znašali bi stroški 2550 × 6 = 158 K. Da je bilo mogoče kaj takega za tukajšnje razmere — javil bi — nepričakovanega doseči, imam se najpristrčneje zahvaliti ne samo že poprej navedenim p. n. korporacijam in posameznikom, nego posebej še vele-slavnemu kn. šk. oskrbnistvu graščine Gornjigrad, sl. Posojilnici v Gornjemgradu, potem gg. Avg. Drukarju, c. kr. notarju, Jožetu Mikušu, oba v Gornjemgradu; Francu Kolenc, na Ljubnem, Antonu Levar, županu v Bočni in Tonetu Pinterju v Kamniku. Vsem tem, kakor tudi drugim, sicer tukaj nena-vedenim, še enkrat v imenu nedolžne in revne mladine najiskrenejša hvala in Bog plati, s pristrčno željo, da bi svojo blago naklonjenost hoteli naprej še obračati omenjeni napravi in da bi imeli prav mnogo posnemovalcev. Ta vzgled naj pa služi tudi drugim krajem v posnemanje vredno vspodbuja, posebno tam, kjer se nahaja več inteligence, nego med našimi vrhlini hribovci.

Šolsko vodstvo, obenem vodstvo šolarske kuhinje v Novi Štifi, dne 1. aprila 1906.

Ivan Kele, nadučitelj.

Slovenske novice.

Štajersko.

— † **Državni poslanec Hugo vitez Berks.** Včeraj 5. t. m., zjutraj je umrl nagloma na svoji graščini Blagovni blizu Celja državni poslanec kmečkih občin volilnega okraja celjsko-brežiškega, Hugo vitez Berks. Pripeljal se je 4. t. m. popoldne iz Dunaja v Blagovno, pa je tu samo noč preživel. Vitez Berks je služil v vojski in izstopil iz aktivnega stanu kot nadporočnik, katero šaržo je imel „izven službe“ do svoje smrti. Leta 1874. je kupil graščino Blagovno. Za pridobitev naravno slovenske večine v okrajnem zastopu celjskem ima vitez Berks največje zasluge. On je leta 1887., ko so Nemci zopet s celjskimi hišnimi lastniki dobili večino v velikem posestvu, z uspehom povdarjal po določilih postave, da imajo volilno pravico v velikem zemljiškem posestvu posestniki velikih zemljišč, ne samo hiš. Dr. Dečko je sestavljal dotične pritožbe in končno je upravno sodišče razsodilo v smislu Berksovem. Slovenci so vsled tega imeli vodstvo okrajnega zastopa do l. 1904. Sedaj so zavladale pri upravnem sodišču drugačne misli in znani činitelji se trudijo na vse moči, povzdigniti Nemce na gospodstvo v okrajnem zastopu. Pri tem jim ni preslaba bedasta opazka v „D. W.“, da bi bil okrajni zastop slovenski moral napraviti okrajno cesto z vrha Lisec nad Petkovim kamnikom pri Levškem mostu, kjer je od nekdaj bila samo peš pot po gozdu, okrajna cesta pa še od Levca sem ne. Leta 1897, po odstopu gosp. Mihaela Vošnjaka, bil je vitez Berks od kmet-skih občin celjsko-brežiškega volilnega okraja izvoljen v državni zbor in je ostal poslanec do svoje smrti. Branil je vestno naše koristi in pravice, oglašili so se pa tudi proti njemu ostri sodniki med Slovenci, ki imamo v našo škodo preveč grajalcev, pa premalo delavcev v politiki. Resnica je, da je vitez Berks z najboljšo voljo zastopal svoje volilce in krepko se oglašal zoper krivice, ki se nam delajo. Zato mu bodi hvaležen časten spomin! — Vitez Berks zapušča vdovo, pisateljico Maro Čop-Marlet in enega sina. Prva soproga njegova je bila Marija Mag-

dolena, rojena grofica Stadion. — Bivši dvorni svetnik deželne vlade bosanske, Lotar vitez Berks, je njegov brat.

— **Občni zbor političnega društva „Naprej“** se je vršil včeraj ob lepi udeležbi. Znamenja kažejo, da pomeni ta občni zbor prevrat v njegovem življenju in delovanju. G. dr. Karlovšek kot predsednik otvori zbor, izrazi veselje, da se je zbralo tako lepo število onih, ki se za društvo, za njega obstoj in napredek zanimajo. Poroča nekoliko obširneje o društvenem dosedanjem delovanju. Iz poročila tajnikovega smo posneli isto, kar že iz besed predsednikovih, da je nekaki stagnaciji v društvu bilo krivo to, ker se je celjska inteligenca vse premalo, skoraj nič za društvo zanimala. Blagajnik poroča, da je bilo do konca leta 1905 dohodkov 624 K 74 v, izdatkov 335 K 62 v, da je torej čistega dobička 239 K 12 v, katera vsota je naložena v celjski hranilnici. Pred volitvo novega odbora se oglasi k besedi g. Rebek, ki povdarja, da mora društvo priti na to podlago, da ali vodi spodnještajersko politiko, ali ga pa sploh ni. Za to, da vrši svojo nalogo, naj se volijo v odbor možje, ki imajo vpliv. Opreka mu g. notar Baš, ki trdi, da se morajo mnoge stvari sklepati izključno tajno, ne da bi širša javnost kaj o tem vedela, ter da ima biti pol. društvo samo za to tukaj, da pomaga voditeljem politike. V istem smislu govori g. dr. Sernec, ki meni, da je pol. društvo samo za sklicevanje shodov tukaj. Temu mnenju oporekajo g. Rebek, posebej pa g. dr. Božič, ki je popolnoma mnenja g. Rebeka, da mora pol. društvo dajati pravec našemu javnemu življenju, kar se doseže s tem, da se volijo v odbor dva ali trije možje, ki vodijo našo politiko ali so vsaj v ozki dotiki z aktivno delujočimi, druga odborniška mesta pa naj prevzamejo deloma starši, izkušeni možje, deloma pa mladi in navdušeni. G. dr. Hrašovec povdarja, naj bodo v odborni zastopani vsi stanovi. Nato se na predlog gosp. Smertnika za navdušenje voli per acclamationen predsednikom društva g. dr. Juro Hrašovec. On prevzame predsedstvo, se zahvali za zaupanje; če bo storil svojo dolžnost ali ne, o tem naj sodi bodočnost. Želi, da ostanejo vsi danes navzoči tako navdušeni, kakor danes, naj se to navdušenje zopet ne zgubi. V novi odbor so voljeni sledeči gg: dr. Kukovec, dr. Božič, Rebek, dr. Gvidon Sernec, dr. Fermevc, dr. Stiker, notar Baš, Bonha. — Pri slučajnostih omenja g. dr. Kukovec, naj bi pol. dr. bilo v ozki stiki s časopisjem, naj bi kolikortoliko vplivalo nanj; omenja krivično volilno reformo ter želi, da se sklene protest. Spomni se smrti poslanca viteza Berksa; vsi navzoči vstanejo v znak sožalja. G. dr. Kukovec želi še tudi, naj bi se večkrat priredili zbori, da bi se pretresala važna vprašanja. G. dr. Božič predlaga, naj se skliče v kratkem drugi zbor z edino točko dnevnega reda: Volilna reforma, da se končno v stvari do-dobra pogovorimo. G. Likar se temu pridružuje. G. Smertnik želi, naj se skliče raje zborovanje vseh Celjanov. G. Rebek pa predlaga ljudski shod. Sklene se končno, taktiko v tej zadevi prepustiti odboru. Na predlog g. Vavkenja in g. dr. Karlovška se naroči odboru, da že sedaj začne skrbeti za dober izid občinskih volitev v celjski okolici. — Nato zaključil predsednik zbor.

— **Opozarjamo** še enkrat na predavanje, ki se vrši jutri v soboto zvečer ob 8. uri v mali dvorani. Predmet predavanja je „Uvod v sociologijo“. Mnogo se govori in piše o „socijalnih“ reformah, o „socijalizmu“, o „socijalističnem“ naziranju itd., ne da bi vladali o vsem tem utr-

jeni pojmi. Tembolj spoznavamo potrebo, da se poučimo natančneje o vsem, kar nosi danes moderni priimek „socijalno“. Pričakujemo torej, da se bo predavanje vršilo ob polni dvorani.

— **Osebnost.** Ekscelesca poveljnik 3. voja podmaršal vitez Succovaty je v sredo prišel nadzorovat tukajšnje vojaštvo. Spremljal ga je šef generalnega štaba polkovnik plemeniti Ekhardt.

— **„Vahtarica“** se je v svojih zadnjih številkah s posebnim „svetim“ srdom spravila na svoje bratce v „blazenem rajhu“. Očita jim, da se premalo zavedajo svojih nemških „nalog“. Iz vsega zveni refren, češ, samo mi celjski „Nemci“ smo „strammdeutsch“. Ubogi rajhovci, kako jih „pegla“. In potem, čujmo „haben wir eine germanische Weltanschauung von Memel bis Konstanz „ja vielleicht bis Cilli!“ O jej!

— **Celje je na Hrvaškem.** Takšni zemljepisni učenjaki so pri centralni banki nemških hranilnic. In to so baje inteligentni ljudje, ki hočejo braniti „Nemštvo“. Da jim še „vahtarica“ doslej ni tega vbila v glavo, da je Celje „Hochburg“ in „Grenzfeste“ etc. „Nemštva“ na Spodnjem Štajerskem.

— **O požaru na Cokanovi gorici** blizu Celja smo zaznali sledeče podrobnosti: Posestnik se piše Franc Krapot. Zgorelo je stanovanjsko in gospodarsko poslopje. Krapot trdi, da je zažgal nek tat, ki je v noči vlomil v hišo. Orožniki pa so sumili, da je posestnik sam zažgal, posebno, ker so našli hleve odprte in živino nepriviezano, in zato so zaprli Krapota, njegovega sina in njegovo svakinjo. Krapot je bil prej posestnik v Ločici pri Polzeli na Podlunškovem.

— **Četrtič samomor** je hotela izvršiti nedavno žena nekega delavca v Gaberju pri Celju. Z možem živi v vednem prepiru. Hotela se je obesiti. Neka ženska, ki je šla mimo hiše, pa je zapazila v hiši viseče truplo in je pozvala ljudi, ki so samomorilko rešili.

— **Zaprli so 72 letnega prevžit-karja** Valentina Mehleta iz Svetine radi zločina proti pravosti.

— **Dovoljenje za rudosledbo** v okrožju rudarskega urada v Celju je dobil g. Oton baron Bolschwing, grajščak v Gradcu.

— **V Novi cerkvi pri Celju** ima na velikonočni ponedeljek, dne 16. apr. po zjutrajnem cerkvenem opravilu, potovalni učitelj g. Fr. Goričan poučni govor o kmetijstvu v novi šoli. Želeti bi bilo, da pride veliko število posestnikov poslušat, ker spimo že itak predolgo.

— **Za ljudsko knjižnico v Šoštanju** je daroval g. dr. Jos. Vošnjak v Slov. Bistrici 119 knjig pod geslom „Omika je pot do samozvesti in zmage!“ Nadalje je daroval g. Ivan Vošnjak, deželni poslanec v Šoštanju, okoli 100 knjig. Darovalcem izreka pripravljalni odbor najsrčnejšo zahvalo in upa, da jim bodo sedili še drugi rodoljubi. Nadaljna darila sprejema Vlad. Vošnjak v Šoštanju. (Staj.)

— **Komisa Zoffal** je imenoval svojim namestnikom v Šoštanju trgovca Adolfa Orla, da vodi županske posle.

— **Tamburaški zbor v Laškem trgu** je zopet oživel in se pridno vadi. Upamo, da bode po Veliki noči že javno nastopil.

— **Radeckijev veteran umrl.** Pod tem naslovom smo zadnjič prinesli notico. Pomotoma je izostalo, da se je zgodilo to v Damlju.

— **Požar je nastal v ponedeljek** ob 8. uri zvečer v Stigerjevi tovarni za bučno olje v Slovenski Bistrici. Celo mesto je bilo v nevarnosti. Posrečilo se je požarnim brambam, požar omejiti.

Braslovce. V nedeljo po telovadni vaji ob 3. uri popoldne predavata br. Lipold, jurist in br. Pikel, načelnik iz Žalca, o sokolstvu in telovadbi. Vabijo se vsi narodno-zavedni Braslovčani in Polzelani, da pokažejo s tem resnično zanimanje za sokolstvo, in tako spodbujajo k neumornemu delovanju nove člane, ter okrepijo mladega „Sokola“.

— V Braslovčah so našli 2. t. m. pri snaženju šolskega stranišča truplo novorojenčeve. Po mnenju zdravnikovem je otrok že dlje časa ležal v gnojnici.

— Iz Bočne se nam poroča, da se priprave za stavbo novega šolskega poslopja pridno vrše. Pripravlja se kamen, apno itd. Bočani se veselijo, ker dobe tepo novo šolo.

— Umetniški večer. V soboto, dne 7. t. m. obiščeta Laški trg operna pevca ljubljanske opere, gg. Orželski in Oufednik, pri kateri prirediti umetniški večer v pivnici.

— Iz brežiškega okraja, Letos se vrši razredba konj. Dotično popisovanje se je že pričelo, oziroma se bo v kratkem pričelo. V zmislu § 3 ministrske naredbe z dne 18. sušca 1891, drž. z. št. 35 se bo po občinah razglasilo, kateri konji niso podvrženi pripeljatvi pred razredno komisijo. Za take konje se morajo izvršiti spričevala, ki se potem predložijo dotični komisiji po županu. Vsi posestniki konj se opozarjajo na to določbo. Tozadevne tiskovine se dobe v „Zvezni tiskarni v Celju“, tje se naj blagovolijo obrniti gospodje občinski predstojniki, kajti vlada razpošilja le k razredbi potrebne imenike, spričevala za posestnike konj izdajati pa je le zasebna stvar. Te zasebne tiskovine ima v zalogi tudi Anton Umek v Brežicah.

— Župnijo na Vidmu, izpraznjeno po dekanu J. Žičkarju, je dobil Franjo Černešek, župnik v Cirkovcu; 1. majnika se tje preseli.

— Iz konjskega mesa je delal klobase 56 letni Martin Auer v Račju. Ko jih je 10. febr. t. l. prodajal na sejmu v Mariboru, so mu jih preiskali in nedavno ga je okrožno sodišče v Mariboru obsodilo na 6 tednov strogega zapora.

— Ženska umrla vsled alkohola. V Mariboru je na policijski stražnici umrla neka neznana ženska, stara 45 do 50 let, ker se je preveč napila. Pri njej so našli knverte z naslovom Jakob Lesnik, Inomost.

— Velik požar je uničil dne 4. t. m. poslopja gospoda Rotha na Tržaški cesti pri Mariboru. Mnogo drugih vrednostnih reči je postalo žrtva požara. Po dolgem času se je posrečilo štirim požarnim brambam ogenj ugasiti. Posestnik je bil tačas v svojem vinogradu v Št. Vidu pri Ptuj.

— Pustna navada v Slovenskih goricah. Posebno navado imajo po nekaterih krajih Slovenskih goric o fašenku ali pustu. Na pustni dan vstanejo zgodaj v jutro in luščijo koruzo, ki jo namenijo to leto vporabiti za sejanje. To delo pa se mora vršiti, predno solnce izide, in se ne sme nič govoriti, dokler ni kuruza zluščena. Iz tega semena zraslo koruzo bajé ne marajo vrane in srake.

— Zažgati je hotel pekovski vajenec Franc Čuš svojemu gospodarju Stariju v Ptuj. Ogenj so pogasili o pravem času. Vendar je bilo škode blizu 1000 K.

— Ogenj je uničil hleve in deloma tudi gospodarska poslopja gospej pl. Tschelbulz v Samuših. Stavbe so bile iz lesa vsled tega takoj po izbruhu ognja popolnoma v plamenu. Novoustanovljeno, čeravno še vsled tega ne docela izvežbano in popolno opremljeno gasilno društvo v Moškanjcih je

bilo naglo na licu mesta in izvršilo v polni meri svojo nalogo. Obsojati pa je, da je nekaj ljudij le gledalo ter ni pomagalo izmučenemu moštvu. Škoda je velika, ker je v poslopju zgorelo tudi mnogo gospodarskega orodja in je pokvarjena vsa krma.

— Zgorelo je v Smolincih pri Sv. Trojici v Slov. gor. dne 26. marca posestniku Jožefu Arnušu.

— Zahvala rodoljubnemu Slovenceu v Ameriki. Naprošeni smo in z veseljem objavljamo, da je v notici pod tem naslovom v št. 38. našega lista imenovani g. Leopold Friedrich daroval 100 K veteranskemu društvu v Središču, 100 K bralnemu društvu „Edinost“ in 100 K požarni brambi istotam. Za te lepe darove se mu narodni Središčani najiskrenejše zahvaljujejo.

— Železnica Ormož-Ljutomer. Dovolite, da spregovorim k članku: Železnica Ljutomer-Ormož nekaj besed! Res je, da železnica Radgona-Ljutomer takorekoč čaka, da se ista izpelje na eno ali drugo stran, ali že v Ormož, v Čakovec ali v Lendavo. Prej ali slej se bo nekaj zgodilo, kajti, kakor se čuje, mislijo Madžari zgraditi železnico od Sv. Gottharda do avstrijske meje blizu Ljutomera, kjer bi se naj čez Muro zgradil železniški most. To so seveda načrti — za zdaj! Ali, naj bo že kakor koli, zveza Ljutomer-Ormož so bo prej ko prej vresničila. Da bo pa ta železnica prebivalcem ob njej tudi v resnici koristila, je treba pred vsem voznih cest, ki bi omogočile cestni promet ne samo poleti, ampak tudi v deževnem in zimskem času do in od železnice. Ravno kraji ob tej bodoči železnici so v zimskem in deževnem času takorekoč ločeni od sveta in to samo zavoljo pomanjkanja dobrih t. j. potaracanih in navoženih cest. Vsporedno z nameravano železnico drži cesta Ljutomer-Ormož čez Kamensčak. V Ivanjkovcih se odcepi od te ceste druga cesta-bližnica, ki drži skozi veličanski dol v Ljutomer in ki bo menda letos dograjena. Druge ceste, ki pridejo tukaj v poštev so Ormož-Sv. Tomaž, Ormož-Središče, Ormož-Hardek-Sv. Miklavž na eni, in Ljutomer-Središče, Ljutomer-Sv. Tomaž-Ptuj na drugi strani, torej ravno na obeh koncih bodoče železnice. A ceste, ki bi kraje na izhodno in zahodno stran z novo železnico vezala, take ceste še ni. Če se torej hoče, da bodo ti kraji imeli od železnice pravo korist, se mora zgraditi cesta od Sv. Miklavža čez Svetinje do Sv. Tomaža. To bi bila prava dobrot, ki bi jo imeli ti kraji od železnice Ljutomer-Ormož.

— Šola v službi pačenja slovenskega jezika in zapostavljanja naše obrtnije. Uradni priganjači hočejo vsekakor slovenski groš spraviti v žep nemških obrtnikov. Neki okrajni šolski nadzornik priganja namreč vsako leto učiteljstvo, naj naroča za učence uzorce poštne tiskovine pri neki Katarini Söllner v Gradcu. Jako praktično in kaj dobro je za naše otroke, da se v šoli naučé pisati dopisnice, zalepke, pisma, nakaznice, poštne spremnice, poštne povzetnice, a v večjih krajih tudi brzojavke i. t. d. ter moramo ta namen pohvaliti. Ni pa prav, ker je slovenski obrtniki na škodo, če se ti uzorci naročajo pri tvrdkah tuje obrtnije, osobito ker je znano, kako Nemci naš jezik neusmiljeno pačijo in mrcvariijo. Oglejmo si te uzorce poštne tiskovine. V njih mrgoli vse polno velikih jezikovnih pogrškov, kakor: „Dopisnica“ mesto „Dopisnica“, „Zapleka“ mesto „Zalepka“, „Založil Katarine Söllner, v Gradcu“ mesto „Založila Katarina Söllner v Gradcu“, „Vel javno“ mesto „Veljavno“ i. t. d. i. t. d. Te pogrške so dokaz, da je dotičnemu okrajnemu šolskemu nad-

zorniku več za Katarino Söllner nego za pravilni slovenski jezik, sicer bi ne priganjal k naročilu njenih spak. Po naših šolah se naj nči pravilna slovenščina, a ne njeno mrcvarenje. Ti uzorci poštne tiskovine niso sposobni za učne namene, naj se torej ne naročajo pri Katarini Söllner. Slovenske tiskarne, predvsemi pa si najda „Zvezna tiskarna“ v Celju natisniti te uzorce za učne namene v pravilni slovenščini in sicer na papirju tiste barve, kakoršne so izvirniki v pravem poštne prometu, ne pa v neprimerni barvi, kakor je to storila graška založnica. Prepričani smo, da naše učiteljstvo ne bode žalilo z naročilom tiskovine iz Söllnerjeve tvrdke našega estetičnega čuta za lepo in pravilno materinščino, temveč da bode kazalo otrokom lepoto in bogastvo našega jezika. Naš jezik in naša obrt se morata popolnoma oprostiti tujega upliva, šele potem bomo mogli s ponosom zreti na svoj kulturni napredek. V šoli in v obrti se naj z nežno skrbjo neguje najkrajšnja cvetica, ljubezen do materinega jezika!

— Slovanska čitalnica in bralno društvo „Maribor“ v Mariboru prirediti v nedeljo, dne 8. t. m. v veliki dvorani „Nar. doma“ ob 8. uri zvečer igri „Pot do srca“ in „Rendez-vous“.

— Umrl je v Gradcu nemški državni in deželni poslanec Walz dne 5. t. m. Bil je hud nasprotnik vsega, kar je slovensko; to je ob mnogih prilikah pokazal v deželnem zboru.

Kranjsko.

— Ljubljana šteje sedaj z vojaštvom vred okroglo 40.000 prebivalcev.

— Imenovanje pri ljubljanskem magistratu. Imenovan je za mestnega fizika g. dr. Otmar Krajec, za oficijala g. Završan, za kancelista g. Sezun, za praktika pa g. Lang.

— Mestna hranilnica ljubljanska izkaže v svojem računskem zaključku za leto 1905: skupnega denarnega gibanja 29.631.001'49 K, skupnega imetja 22.760.859'21 K, skupnega čistega dobička 78.848'87 K, kurzne vrednosti vrednostnih papirjev 3.069.097'60 K, vrednosti zemljišč 3.831'73 K.

— Družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani poroča slovenskemu svetu, da so nam v noči od 23. na 24. marca t. l. v naši družbini šoli v Trstu pobili skoraj vsa okna ob cesti na južni in zahodni strani. Družbino vodstvo je vkrenilo potrebne korake na višjih oblastvih; obenem pa se priporoča slovenskemu svetu, da nam je — kakor že večkrat ob podobnih prilikah — tudi to pot na radodarno pomoč. Velikovaška pobita okna so bila dvakratna sreča za nas: moralna sreča, ker so kazala slovensko visoko kulturo v nasprotju s tako nizko naših sovragov, in materialna sreča, ker je nam donasala sijajnih domoljubnih preplačil. — Slovenci! Beležeč Vam dejstvo o barbarskem tržaškem napadu na naš kulturni zavod in ponosni na svojo oliko Vas prosimo, da se posebno še prihodnje praznike spominjate tržaških pobitih oken in pa svojega dičnega slovenskega izobraženja.

Vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda.

— Slovenske učne knjige za srednje šole in učiteljska. Dvakrat, dne 12. februarja in dne 21. marca t. l., so se zbrali ljubljanski profesorji, da bi v skupnem posvetovanju zadobili pregled, za katere predmete in kakšne učne knjige je treba spisati najprej, ter da bi dosegli složnost in enotno postopanje. Doseglo se je na obeh shodih toliko, da je za vsak čas popolnoma zajamčeno spisanje vseh dotičnih knjig. Da je širši javnosti mo-

goče, se poučiti tudi podrobno o dovršenih sklepih in zasnovanih načrtih, se je izvolil iz sredine ljubljanskih profesorjev centralni odbor, ki daje vsakomur potrebne informacije. Na čelu mu stoji Fr. Wiesthaler, ki daje splošna pojasnila, a je posebe tudi referent za klasično filologijo; sicer pa zastopajo posamezne predmete ti-le gospodje: za veronauk dr. Pečjak, za nemščino A. Štritof, za slovenščino dr. Požar, za zgodovino in zemljepisje Fr. Orožen, za naravoslovje Fr. Macher, za matematiko in fiziko A. Senekovič, za modro- in vzgojeslovje A. Črnivec.

— Na čuden način ušel smrti. V nedeljo popoldne je zgrabila lokomotiva tovarnega vlaka na prehodu v Zalogu hlapca Andreja Konciljo in ga poškodovala na glavi, da je obležal med tirom. 40 voz je šlo čezenj, predno so ustavili vlak, a Koncilja je na čuden način ostal pri življenju in bo v kratkem ozdravel.

— Mrtvega so našli 1. aprila t. l. zjutraj v Veliki vasi pri Krškem 75-letnega preužitarja Ivana Dimitroviča iz Drnovega pri Cerkljah. Dimitrovič je ležal v cestnem jarku zmrznjen in in se ga je najbrž prejšnji večer preveč navlekel.

Primorsko.

— Goriški Slovenci slave letos tridesetletnico smrti svojega prvoboritelja dr. Karola Lavriča. „Soča“ pozivlja vse, ki so živeli z Lavričem, delali, trpeli z njim in postavljali temelj napredku goriških Slovencev, naj napišejo spomine na nepozabnega Lavriča, kateri bodo objavljeni potem v posebni izdaji „Soče“.

— Dopolnilne občinske volitve v Gorici se vrše za tretji razred 24. t. m., za drugi 27. in za tretji 30. t. m.

— Jadranska banka v Trstu. Ta naš mladi zavod, ki obstoja še le dobre 4 mesece, širi svoj delokrog na vse strani, tako da prvotna glavica od 1.000.000 kron ne zadostuje več za redno poslovanje. Vsled tega razvoja, ki nadkriljuje vse nade, ki so se stavile v ta zavod o njega postanku, je sklenil upravni svet, kakor smo izvedeli iz zanesljivega vira, predlagati občnemu zboru, da se povisa čim prej prvotno delniško glavico na 3.000.000. Tozadevni občni zbor se skliče začetkom prihodnjega meseca. Redek slučaj je to, da nov bančni zavod potroji svojo glavico pred prvo bilanco, da, lahko rečemo, da nam tak slučaj sploh ni znan. Ako se je torej upravni svet odločil do takega koraka, je znak, da se zavod krepko razvija ter da obeta najboljši vspeh. Sedaj bodo imeli vsi oni, kateri niso mogli dobiti delnic v prvi emisiji, priliko, da pridejo v posest delnic „Jadranske banke“. Posebno bi bilo želeli, da se okoristijo z novimi delnicami naše zadruge, katerim bo „Jadranska banka“ v veliko zaslombo, kajti ona je po svojih pravih poklicana v to, da povspesuje zadružni kredit. Mi od svoje strani ne dvomimo nikakor, da bo vspeh druge emisije popolen.

Slovanski jug.

— Urednik hrvatskega oporbenega lista „Pokret“ v Zagrebu, Većeslav Wilder, je stal minoli petek pred sodnim dvorom radi „zločina motenja javnega miru“, ker je v listu kritikoval neznosne hrvaške razmere. Razprava se je vršila tajno. Obtožena sta zagovarjala dr. Medaković in dr. Gaj. Wilder je izjavil, da ostane pri vseh svojih trditvah.

Popolnoma odločno in jasno je branil svoje politične nazore, vsled katerih je prišel na obtožno klop. Državni pravdnik je zanikal, da bi

...da to politična pravda, a na to je obtoženi v svojem zaključnem govoru najavil sledeče: Teda j. g. javni tožitelj me s tem proglaša za navadnega zločinca. Ponašam se s tem, da sem tak „zločinec“, ker potem so zločinci vsi polteni in odločni opozicionanci v Hrvatski, vsi tisti požrtvovalni rodoljubi, ki nesebično delujejo za napredek in blaginjo svojega naroda. A ja pripominjam samo g. javnemu tožitelju, da sem popolnoma nepopolnoma in nič pomagalo — obsodba je bila te vnaprej gotova.

Državni pravdnik je plediral za hujšo obsodbo, ker so same obteževalne okolnosti. Oba zagovornika sta v svojih izvrstnih zagovorih popolnoma zmigala obtožnico, toda vse skupaj seveda ni nič pomagalo — obsodba je bila te vnaprej gotova.

Razprava je trajala ves dan, a večer ob 6. uri je bila izrečena obsodba, s katero se je urednik g. V. Wilder proglasil krivim zločinstva motenja javnega mira, ter se obsodil na 6 mesecev težke ječe, a list „Paket“ na zgubo varščine 2000 kron. Proti obsodbi je vložena ničnost in pravnomočje.

Denarni zavodi v Srbiji. „Trgovinski glasnik“ je objavil podatke o delovanju 27 denarnih zavodov v Srbiji leta 1905. Ti zavodi so imeli glavničjo 4.585.902/10 dinarjev, rezervni fondje 2.693.143/45 dinarjev, čisti dohodek za razdelitev je znašal 3256272 dinarjev.

Izseljenci. „Edinost“ piše: Zadnji čas nismo prinašali tužne statistike izseljencev, ki se preko Trsta odpravljajo v Ameriko, ker v tem letu naše posebnost krvavi, ko gledamo tolike naše sile, kako zapuščajo itak že zapuščene svoje zemlje, da se podajo na lov za nestalno srečo v tujem daljnem svetu.

Tudi njim plaka srce. Vzdiha jo, uporočajo se Bogu pravičnosti. Ali, ko je zatrobil morski velikan in začel razliti morsk gladino, tedaj... petarje, veseli, kakor da odhajajo na svatbo.

O bogi ljudje! Koliko njih bo moralo v življenjem svojim poplačati opravičeno željo, da bi s poštenim delom prišli do poštenega zaslužka! Ali sič za to! V Ameriki ni civilizatorne bosanske vlade, ni pajdašev Khusovega kova, ni madjarske pravičnosti za Slovake, Romune in Srbe, bi Slovonom kaže Ameriko, Nemcem pa Balkan in slovanske dežele!

Ko stojimo vspricho množice tisoč izseljencev, vidimo šele, kako majhni in slabi zdravniki smo vspricho velikega narodnega zla, ki je provzročajo in vzdržujejo naše parlamentarne vade.

Osemnajst mu je let. In ima že dvoje otrok, stare roditelje in — zadolženo zamljišče. Iz Bosne je. Zdrav je in čil. Vprašujem ga, čemu da se odpravi? On pa mi odgovarja: ker sem hotel kakor čebela, moral sem — trpeti lakoto! V moje selo pa so se prišli Švabje, gladni in bos, sedaj pa so gospodarji!

In užaloščenega srca sem gledal vilovito „Francesco“ Avstro-amerikanske prige, kako se odmika na potu proti jugo-zapadu s 1550 izseljencev, ki sapaščajo svoja domovja svobodni navali „kulturtregerjev“ iz Nemčije in Ogrske...!

— „Matica Hrvatska“. Pazno opazimo razvoj javnega življenja okraj Sotle in najsi tudi včasih s strahom pričakujemo, kake plodove boče rodila hrvatska politika, in najsi

nam je tudi nemilo, da je hrv. literarno polje poprišče najostrejših polemik in bojkotovanja, eno uteho imamo v zadnjem času, in ta nas navdaja s pomladanskimi čuvstvi. Hrvati posvečujejo v najnovejši dobi mnogo pažnje nam Slovincem; to izprevidimo iz njihovih javnih glasil, posebno pa nam o tem svedoči lepa nakana „Matice Hrvatske“, ki izda za tekoče leto poleg drugih knjig tudi „Slovensko antologijo“. Poverjeniki „Mat. Hrv.“ med Slovenci bi ne smeli tega prezreti, marveč na to opozarjati ter na ta način pospeševati število slovenskih članov „Matice Hrvatske“. S tem razširimo svoje obzorje ter tako najplemeniteje skrbimo za sebe, zajedno pa se oddolžimo „Matici Hrvatski“, ki je v zadnji številki svojega glasila („Glas Matice Hrvatske“, za člane 3 K) na čelni strani naznanila „naše književne časopise“: „Prosvjeta“, „Savremenik“, „Slovan“, „Ljubljanski Zvon“, „Dom in Svet“, „Srpski Književni Glasnik“. V tem naznanilu vidimo realno delo in ideal, ki ga lepo izraža beseda „naši časopisi“. Odprti isto številko in v njej boš čital lepi članek profesorja R. K—i „Plodovi hrvatsko-slovenske zajednice“, kjer stoje med drugimi tudi besede: „Kadarkoli so se Slovenci javili na poprišču življenja, vedno stoje ob Hrvatih in tako tudi v tej dobi. Pročavati hrvatski preporek in se ne ozirati na slovenskega, bi bilo jako pogrešno, ker se eden in drugi preporek popolnoma in oba tvorita celino, saj hrvatski preporek seže tudi med Slovence“. Mislimo samo na Stanka Vraza!

Z zagrebskega vseučilišča. Do konca marca t. l. je bilo na zagrebskem vseučilišču promoviranih 428 doktorjev. Vseučilišče je bilo otvoreno dne 19. oktobra 1874. Prva promocija se je višila dne 23. decembra 1877. Med temi je bilo promoviranih 351 juristov, 60 modroslovcev in 17 bogoslovcev. Sub auspiciis regis jih je bilo promoviranih šest. Po veroizpovedanju je bilo med 428 doktorji 327 rimokatolikov, 3 grko-katoliki, 51 pravoslavni in 47 Židov. Najmlajši promovend je ob promociji imel 22. najstarejši pa 42 let.

Za vsesokolski izlet v Zagreb so se pričeli Čehi dobro pripravljati. V 60 sokolskih dvoranah so se pričeli praktični kurzi hrvaškega jezika in predavanja o jugoslovanskih krajih. Izide tudi „Kažipot po Hrvaškem“. V praški „Meščanski besedi“ je pričel dr. Schreiner predavanja o Hrvaški in Hrvatih. Predavanje ilustrira s skiopističnimi slikami. Čehi bodo iz Zagreba napravili izlet na krasna Plitviška jezera, nekateri pa bodo šli na Cetinje, kjer bo velika slavnost in vežbanje. V Zagrebu so Hrvatje ustanovili češki kurz. Poljaki pošljejo v Zagreb številna odposlanstva. Posebno pozornost bodo vzbujale vežbe Poljakov s kopjem. Poljaki se tudi nče hrvaški in bodo izdali poljsko-hrvaški priročni slovarček za poljsko-hrvaške razgovore.

Pripravljanje Črne gore za vsprejem kralja Edvarda. Po črnogorskem primorju se vrše velike priprave za vsprejem angleškega kralja, Rimski listi poročajo, da je dobilo neko italijansko okraševalno društvo naročilo, priti v Črno goro, kjer naj bi okrasilo in razsvetlilo s pomočjo elektrike Bar in luko, kamor prispe kralj Edvard.

Svetovne vesti.

— Počitnice na dunajskih ljudskih in meščanskih šolah se začno že letos s 1. junijem ter bodo trajale do 1. septembra.

— Na Dunaju je izbruhnila delna stavka čevljarjev. Stavka okoli 10.000 čevljarskih pomočnikov.

— **Boj proti ženskim klobukom** se je razširil po glediščih cele Italije. V Milanu mislijo prepustiti vso desno stran parterja. Tako bi bile dame same med seboj in bi lahko nemoteno kritikovale klobuke.

— **Vezuv še ne miruje.** Zopet se je vril nov tok lave z Vezuva proti Pompejom. Izbruh Vezuva so vedno gostejši. Nekateri mislijo, da se zruši žrelo ognjenika.

— **Nadvojvoda Leopold Salvator** je zbolel na ošpicah.

— **Analfabetizem v Galiciji.** Po najnovejših statističnih podatkih nahaja se v Galiciji 62/8 odst. analfabetov med moškim spolom in to 47/4 odst. analfabetov med poljskim ljudstvom in 78/2 odst. med rusinskim ljudstvom.

— **Nečloveška mati.** Iz Poznanja poročajo: V Chojnici so aretirali neko dekle, katera je svojega novorojenega otroka vrgla svinjam.

— **Požar v kaznilnici.** V moskovski kaznilnici je nastal požar v zaklenjenem oddelku za bolnike. V dvorani je bilo 28 hudo bolnih političnih jetnikov, nekateri celo uklenjeni. Preden je požarna bramba iztrgala omrežja pri oknih, so že štirje jetniki zgoreli, drugi pa so dobili nevarne opekline.

— **Zopet velika nesreča v rudniku.** V rudniku Camp-Bird v Coloradoju je vsled eksplozije plinov ubitih 32 oseb, zasutih pa je še 500 oseb, katerim se najbrže ne bo moglo pravočasno pomagati.

— **Maščevalec svoje časti — oproščen.** V Turinu je nedavno končala obravnavo proti nekem Garreru, ki je zasačil svojo ženo v intimni zabavi z nekim drugim, je tega ustrelil in svojo ženo težko ranil. Sodišče je Garrera oprostilo. Občinstvo je viharo pozdravilo razsodbo; je objemalo in poljubljalo Garrero ter ga v triumfu neslo iz sodne dvorane.

— **Portugalska kraljica — častni doktor.** Portugalska kraljica Amalija se že nekaj let stalno bavi z negovanjem bolnikov in je obiskavala pred nekaj meseci tudi tečaj za negovanje bolnikov. Zato jo je medicinska fakulteta v Lisabonu počastila z diplomom častnega doktorja in jo izvolila za častno predsednico mednarodnega zdravniškega kongresa, ki se bo vršil v Lisabonu 19. maja.

— **Zopet škandal v angleškem častniškem zboru.** V Aldershotu so častniki napadli svojega tovariša, nekega gardnega častnika, zato, ker vsled gmočnih neugodnosti ni mogel tako potratno živeti, kakor tovariši. Strgali so obleko z njega ter ga polili z neko smolnato tekočino. Komaj jim je ušel skozi okno v neki hotel, od koder je obvestil garnizijskega poveljnika o napadu.

— **Milijonar zblaznel.** Iz New Yorka poročajo, da milijonar Rockefeller blazni. Rockefeller živi v večnem strahu, da bo pozvan pred sodišče radi petrolejskega trasta. Okolu svoje vile si je postavil posebno stražo, ki ima reflektorje, s katerimi pazi, da se nobena sumljiva oseba ne približa vili. Vsled raka v želodcu se Rockefeller hrani samo z mlekom.

— **Tudi Nemci imajo svoje morilce.** V Düsseldorfu se je začela protna obravnavo zoper brata Blömer in ženo enega teh, ker so zvalili podpolkovnika Roosa v klet ter ga s kladvi pobili. Ker se je pozneje zaslislalo iz kleti stokanje, stekla sta brata v klet ter pa stopnicah slonečemu častniku odsekala s sekirjo glavo. — V Barmenu je neki delavec s kladivom ubil ženo tovarnarja Hemdta.

— **Radi domačih preprirov** se je v dunajskem Novem mestu dne 4. t. m. hišna posestnica Jožefa Kušarc vrgla najprej svojega 7letnega sina v studenec, potem pa še sama skočila za njim.

— **Maršal Ojama upokojen.** Radi starosti odstopi Ojama, generalni načelnik japonskega generalnega štaba. Njegov naslednik postane general Jodama, a šele, ko se vrnejo vse japonske čete iz Mandžurije na Japonsko.

— **Dveletna vojaška služba na Japonskem.** „Standard“ poroča iz Tokija, da je japonska poslanska zbornica vsprejela predlog vojnega ministra, po katerem bo japonska pehota v bodoče služila le dve leti mesto tri.

Feller Elsa-Fluid

S to znamko varovani Fellerjev rastlinski-esenčni fluid odstrani kašelj, hripavost, nervoznost, nadiho, bolečine v vratu, prsih, členih, trudnost, slabost, vnetja, težkoče v dihanju, vročinske pojave, influenco, zasliženje, i. t. d. 12. malih ali 6 velikih steklenic franko 5 K, 24 malih ali 12 velikih 8 K 60 vin. ::

Naročajte pri **E. V. FELLERJU** v Stubi, Elzin trg št. 202, Hrvatsko.

Hvalijo se tudi Fellerjeve odvajajoče rabarbar-kroglice z znamko „Elsa-Pillen“. 6 škatlic franko 4 K, 12 škatlic franko 7 K 60 vin. Pravega balzama ne dobite 1. ampak 2 ducata franko za 5 K; izvrsten je pri težkočah v želodcu. Zagorski prsi in sirup za kašelj 2 steklenici 5 K. Pravo norveško ribje olje 2 steklenici (204/c) franko 5 kron. 10—2

— **Ameriški višji državni pravdnik Jellow,** znan iz nešteti obravnav proti morilcem, si je nedavno ogledoval uredbe jetnišnice v Čikagu. Ko se je vsedel iz radovednosti na takozvani usmrtilni stol, je na doslej nerazumljiv način začel delovati električni tok in Jellow se je zgrudil takoj mrtev. Sltijo, da se gre za maščevalni čin. O storilcu doslej ni sledu.

— **Ženitev španskega kralja.** Kakor poročajo iz Madrida, je španska zbornica odobrila ženitbeno pogodbo kralja. Proti pogodbi so se izjavili karlisti in klerikalci. Noudal je dejal, da je protivnik Francije, ker je ista stara sovražnica Španske, proti Angliji da je pa, ker je ista naravna nasprotnica Španske. Anglija da stremi le za tem, da napravi iz Španske svojo kolonijo.

Darila.

Za družbo sv. Cirila in Metoda so poslali na naše upravnistvo: G. Maks Berlig, trgovec v Žetalah pri Rogatcu 3 K, kateri znesek se je nabral pri „taroku“ v Trdobjojah in Žetalah; g. Ignacij Brglez, knežji pristav v Žičah 9 K, kateri znesek se je nabral na gostiji Luka Grobelška v Žičah.

Listnica upravnistva.

G. dr. Jos. Pov.: Blagovolite javiti radi inserata natančen naslov.

Listnica uredništva.

„Finančno ravnanje“. Nakopičilo se nam je toliko gradiva, da za danes absolutno nemogoče.

Kupim hmelj

po dnevni cen. **Prodaj hmeljske droge in seno** po nizkih cenah. (226) 3—1

EM. KUKETZ, Žalec.

Prodase

pod zelo ugodnimi pogoji **novozidana**

hiša

z lepim vrtom ob državni cesti 10 minut od Celja. Hiša je primerna za vsako obrt. — Kje pove upravništvo „DOMOVINE“. (216) 5—2

Poslano.

„Akad. poručnica družbe sv. Cirila in Metoda“ v Graecu izvolila si je za tekoče leto na svojem letnem obnem zboru z dne 5. sušca 1906 in na II. izrednem obnem zboru z dne 12. sušca 1906 podpisani odbor, ki je bil v tem listu naznanjen v številu z dne 16. sušca t. l. Proti tej izvolitvi se je vložil ugovor pri glavnem vodstvu „Družbe sv. Cir. in Met.“ v Ljubljani; vključ temu pa je edino ta odbor upravičen, zastopati „akad. podružnico“ in voditi podružnične posle tudi za čas, dokler družbino vodstvo oziroma družbino razsodništvo v Ljubljani ne razsodi o ugovoru. Smatra pa se podpisani odbor — ne ozira se na druge okoliščine! — že pred vsem radi tega edino zakonitim zastopnikom imenovane podružnice, ker je za isto odgovoren oblastem, katerim je javljen!

Toliko v pojasnilo!

Za odbor:

Iur. Miloš Stibler
t. predsednik „akad. podr.“

GRADEC, dne 2. malega travna 1906.

Poslano.

Slavno uredništvo!

„Slovenski gospodar“ je napadel „Savinskega Sokola“, čes, da je oskodoval šolsko družbo sv. Cirila in Metoda v Ljubljani za 980 K, katera svota se je nabrala na zabavnem večeru tukajšnje „Požarne brambe“. Ker dopis ni resničen, je „Požarna bramba“ zahtevala, naj „Slovenski Gospodar“ dopis popravi. Ker pa isti tega ni hotel storiti, objavljamo danes ta popravek v „Domovini“, da slovenska javnost izve, kaj je res in kaj — laž:

Popravek. Z ozirom na dopis: „Mozirje“ v „Slovenskem Gospodarju“ v Mariboru, z dne 8. marca t. l. št. 10, prosimo, sklicujoč se na § 19 tisk. zakona, da sprejmete sledeči stvarni popravek na istem mestu in z istimi črkami:

1. Ni res, da bi neka maska na zabavnem večeru tukajšnje „Požarne brambe“ dne 25. svečano pobirala tajno, res pa je, da jo je vsakdo poznal, in je tudi vsakomur povedala (saj večina je vedela za to), da nabira za „Savinskega Sokola“.

2. Ni res, da bi se v obče mislilo, da se nabira za družbo sv. Cirila in Metoda in bi se nabrana svota obrnila za „Savinskega Sokola“, res je pa, da je neki gospod opozoril v svojem govoru na nabiranje prispevkov Sokola v podporo.

3. Ni res, da bi se nabiralo za Ciril in Metodo družbo prav takrat, res je pa, da je nabiral drug gospod še le pozneje.

4. Ni res, da bi odbor „Savinskega Sokola“ denar obdržal, pač pa je res, da ga sploh vkupljal ni in ga da „Požarni brambi“ na razpolago.

5. Ni res, da bi nekatere osebe delale razprtijo, res pa je, da se pri obeh društvi pazi strog na to, da vlada kolikor mogoče sporazumljenje — za to tudi upamo, da bo sčasom društveno življenje pri nas na višji stopnji.

MOZIRJE, dne 11. marca 1906.

Za odbor „Požarne brambe“:
Martin Šuster.

Toliko v pojasnilo javnosti, da sta odbora obeh društev ukrenila v tem oziru vse potrebno, in da ni dopis „Slov. Gospodarja“ resničen.

Odbor „Savinskega Sokola“.

Češko posteljno perje

po nizki ceni. 5 kg novo, očiščeno K 9-80, boljše K 12-120, pavlovnemsko, očiščeno K 18 in K 24, snežnobelo, pavlovnemsko, očiščeno K 30 in K 36. Pošilja se franco po povzetju. Zamena in vračilo proti povračilu in portostroškov dovoljena.

Benedikt Sachsel, Lobes 347, p. Pilzno, Češko.

Cunard Line.

Najboljša in najcenejša, zelo pripravna vožnja

v Ameriko!

Vsaki 14 dni vozijo

Trst-New-York

parniki z dvema vijaki in brezžičnim brzojavom opremljeni, 10.000 ton nosilci. — Pojasnila in vozni listi se dobijo pri zastopniku

ANDREJ ODLESEK, Ljubljana
Slomškove ulice št. 25.

Bližnji odhodi parnikov iz Trsta: ULTONIA, ponedeljek 9. aprila 1906. — SLAVONIA, ponedeljek 23. aprila 1906. — PANNONIA, ponedeljek, dne (1) 30. aprila 1906. 27

Akviziterje

sprejema pod jako ugodnimi pogoji banka „SLAVIJA“. — Tozadevne (200) ponudbe pošiljati je 3-3 generalnemu zastopu banke „Slavije“ v Ljubljani.

Naznanjam, da sem v Celju, Gosposka ulica št. 24 otvoril popolnoma novo, moderno urejeno

krojaško obrt.

Priporočam se čast. duhovščini in sl. občinstvu v mnogobrojna naročila ter zagotavljam solidno in ceno postrežbo.

(191) 3-3

J. Verbošek.

(229) 3-1

Trgovski sotrudnik

20 let star, perfekten detalist mešane stroke, vajen korespondence v slovenskem in nemškem jeziku želi sedajno službo do 20 t. m. eventualno pozneje spremeniti. Prijazne ponudbe pod „fine reference“ na upravnistvo Domovine.

SVOJI K SVOJIM!

Opozarjamo vsakega varčnega rodoljuba na edino hrvatsko zavarovalno zadrugo

„CROATIA“

pod pokroviteljstvom kralj. glavnega mesta Zagreba.

Ista zavaruje na Štajerskem, Kranjskem in Koroškem vse premičnine, živino in pridelke proti ognju po najnižjih cenah.

Vsa pojasnila daje: Podružnica „Kroatia“ v Trstu. (14) 26-24

Zastopniki se iščejo po večjih krajih Kranjske, Štajerske in Koroške.

40%

manj delavske sile potrebujejo gasilna društva pri bri galnicah najnovejšega zistema in prenosom ravnoteža, odlikovanega v Pragi na zastavi leta 1903, izumitelja in tvorničarja

R. A. Smekala

iz Smichova. Podruž. Zagreb.

Ti stroji delajo desno in levo, eno in dvomlazno 30 do 35 m mlaža! Skladišče vseh potrebnih. Tudi na obroke.

S spoštovanjem (109) 26-7

podružnica R. A. Smekal.

Proda se

(227) radi rodbinskih razmer 1-1

eno najlepših posestev

blizu Celja in železnice, šole in cerkve ob okr. cesti, arondirano, dve hiši, ena s petimi sobami, dve kuhinji in štiri gospodarska poslopja. Zemljišče je zelo rodovitno, mnogo travnikov s sladko krmom in dobre njive, dovolj gozda, vse v ravnini. Redi se lahko 15-20 glav živine. Tam se proda tudi okoli 600 centov lepe krme, tudi za krave. Cena nizka, plačilni pogoji ugodni. Natančnejše podatke daje **Martin Grom, gostilničar, sv. Primož**, pošta St. Jurij ob j. ž.

Priprave za valjanje perila (valjarje), - - - pralne stroje za izžemanje, omare za led najboljše konstrukcije daje

tvrdka

S. Berger
Dunaj I.
Wipplingerstrasse 29.
Ilustrovani ceniki zastoj in poštnine pristo (7/a) 104-62

Mesarskega - pomočnika

sprejemem takoj. — Plača mesečno 32 kron. — Sprejemem tudi (223) 3-2

učenca.

JOSIP STELCER, CELJE
GRAŠKA CESTA 22.

Naprodaj

je hiša s trgovino v Gaberjih pri Celju. Na željo se lahko kupi tudi pripadajoče zemljišče. — Natančnejše se zve. **Celje, Bogengasse št. 4.**

Nova mala hiša

tik mesta Celje, pritlična, z vrtom, se pod ugodnimi pogoji takoj proda. — Vse natančnejše se izve v pisarni dr. **IVANA DEČKA** v Celju. (228) 3-1

Mlad trgovski pomočnik

mešane stroke, zmožen slovenskega in nemškega jezika, spreten prodajalec se sprejme do 1. majnika. — Naslov na upravnistvo „Domovine“. (220) 3-3

Prodaja konkurzne mase

Na 6400 K sodno cenjeno, po fakturah pa 12.000 K vredno krojno **blago za fine obleke za gospode**, bode se v konkurzu Ivana Lacko, krojača v Mariboru, prodalo v celem, ako se bodo ponudile primerne cene tistemu, ki bo največ ponudil. Pod cenilno vrednostjo se ne sprejme nobena ponudba. Kupnina se mora plačati v gotovini in blago se mora nemudoma prevzeti, kadar se kupecu naznani, da se je njegova sprejela ponudba.

Pismene ponudbe naj se do 12. aprila 1906 pošljejo oskrbniku mase, **dr. R. Pipušu**, odvetniku v Mariboru. Blago se sme vsak dan v navadnih poslovnih urah pregledati.

Hmeljarjem!

Tvrdki J. Corber & Comp. se zahvaljujem, da mi je pri moji Linhart-ovi sušilnici kurilo (kurilno pripravo) brezplačno preuredila. — Ta po njegovem sistemu narejena priprava mi prav ugaja in obeta sicer dobre Linhart-ove sušilnice zdatno izboljšati, ker se toplota po tej napravi bolje izkorišča in dobro razdeli ter se porabi tudi manj premoga.

Priporočam vsem hmeljarjem, naj si to napravo omislijo, in si vsak lahko pri meni ogleda to izboljšano kurilo (kurilno pripravo).

(231) 1

Vinko Vabič, hmeljar v Žalcu.

30 dobrih delavcev

se išče

v Trbovljah v tovarni za cement

proti dobri in stalni plači delo je trajajoče. (222) 2

Blagajnice

varne pred ognjem in vlomom

prodaja v vseh velikostih najboljše izdelane firma, ki obstoji že nad 30 let

S. BERGER

DUNAJ I., Wipplingerstrasse 29.

Vzorci so v rabi in se lahko ogledajo v „Zvezi slov. posojilni“ v Celju in pri mnogih drugih posojilnicah in hranilnicah v vseh slovenskih pokrajinah. 104-62

Modna trgovina

JOS. HOČEVAR

Celje, Kolodvorska ulica šte. 5

(188) 5-4

priporoča **svojo velikan-sko zalogo** konfekcijskega blaga za gospode in dečke. **Bogata izber** najmodernejših površnikov in oblek za pomlad in poletje **po najnižjih cenah**. Naročila po meri se izvršujejo po **najnovšem kroju** točno iceno. **Pristno angleško blago** je vedno v zalogi.

Potnikom v Ameriko v prevdarek!!

Najstarejša tvrdka za špediranje potnikov
ZWILCHENBART
BASEL (Švica) Centralbahnplatz št. 9

sprejema potnike za linijo čez Pariz-Havre po najnižjih cenah; — vožnja na morju le 6 do 7 dni; odhod parobrodov redno vsako soboto. — Za večjo gotovost, da se potniki vkrcajo, spremlja jih eden uradnikov do Havre. — Govori in piše se v vseh jezikih. — Kdor hoče potovati, naj se pismeno obrne zanesljivo na nas in sprejel bode brezplačno najboljša pojasnila. (38) 52-14

Cene primerno nizke. Delo solidno in se v teku tedna izgotovi. Lišpa ni treba odstraniti. Za vse v snaženje izročene stvari se jamči.

H. VOLK

Šostanj, Stajersko.

Kemična pralnica

urejena z najnovejšimi stroji na par in elektriko, se priporoča za snaženje vsakovrstnih oblek itd.

Zbiralnica v Celju pri gospodu

Josipu Hočevarju

krojški modni salon, Kolo-dvorska ulica.

(64) 67-33

Anton Kolenc, trgovec
v Celju, „Narodni dom“

naznanja, da je otvoril

v lastni hiši

Graška cesta 22 posebno nove urejeno
trgovino s specerijskim blagom in deželnimi pridelki

trgovina v Narodnem domu pa ostane kakor do sedaj. Potrudi se hodem dobro in pošteno postreči z vedno svežim in dobrim blagom ter prosim slavno občinstvo za mnogobrojni obisk. (120) 46-8

Zdravstveni hlačniki

„Patent Mach“ * se dobivajo a

40, 65, 80, 120, 135, svileni 150, 180, za dečke 25, 35, 50, 60, svileni 90
v naslednjih prodajalnah:

Radenci, Peperko Tom.
Gaj, Milan N.
Dobro, Štasser Paul.
Bistrice, Valgoj Fr.
Gornji grad, J. Božič.
Bavarski, Bauerheim P.
Laka, Jaka Ivan
Bistrica, Žaka Fr. (11) 44-35

Nova cerkev, Ardič Mih.
Polzela, Cizel Josip
Rečica, Konzumno društvo.
Zibika, Založnik J.
Št. Jurij ob j. ž., Kavčič M.
Št. Jurij ob T., Rizman M.
Št. Peter, Koran Fr.
Šmarje, Stupica Ant.

Šmarje, Lšechnik Jan.
Teharje, Wengust Fr.
Trnovlje, Fazarine A.
Vransko, Schwentner K.
Vojnik, Zotti Fran.
Žusom, Gajšek Flor

Prodajalne v drugih krajih daje e. kr. izkl. pr. tovar. za hlačnike Fr. Mach, Brno.

Ljudevit Borovnik

puškar v Borovljah (Perlach) na Koroškem
se priporoča v izdelovanju

vsakovrstnih pušk

za lovce in strelce po najnovejših sistemih pod popolnim jamstvom. Tudi predeluje samokresnice, sprejema vsakovrstna popravila ter jih točno in dobro izvršuje. — Vse puške so na e. kr. preskuševalnici in od mene preskušene. Slovenske ali nemške cenike na zahtevanje (9) zastoj in poštnine prosto. 50-45

KAVO, RIŽ, južno sadje, poper, itd. in OLJE vseh vrst prodaja na debelo le trgovcem in industri-jalnim podjetjem - -

J. PIPAN & COMP.

Trst, Via Commerciale št. 5.

(10) 22-21 X X X
Trdka ustanovljena leta 1876.

Najprimernejša darila za godove, birmo itd. so Singerjevi šivalni stroji

za domačo porabo in obrtne svrhe vsake vrste.

Velika trpežnost in vzorna konstrukcija usposobljajo

stroje do najvišje tvornosti ter so vsakomur v uporabo.

Brezplačni pouk v šivanju in vseh načinih modernega in umetnega vezenja

Singerjevi šivalni stroji so na največjih svetovnih razstavah odlikovani z največjimi priznanji.

Singer Co. delniška družba šivalnih strojev
CELJE, Kolodvorska ulica šte. 8. (20) 52-14

Vizitnice priporoča Zvezna tiskarna.

Parna žaga Deghenghi v Ljubljani

kupuje

! sledeče vrste, smrekovega, jelkovega, borovega, bukovega in hrastovega okroglega lesa (hlode) potem hrastove deščice (frize) po dnevni ceni, kakor tudi gozde pripravljene za posekati. !

Ponudbe na-sloviti je na

Parno žago Deghenghi v Ljubljani

Cesta na Rudolfovo železnico št. 47. — Pisarna: Šelenburgove ulice št. 6.

(8) 100-60

Južnoštajerska hranilnica v Celju

naznanja, da je **znižala obrestno mero od 1. pro-**
sinca 1905 pri zemljiških posojilih od pet na

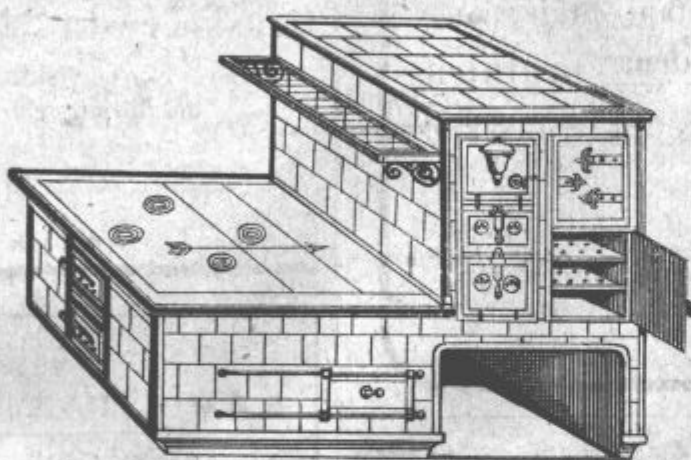
štiri in tričetrť odstotke

Za **občinska in korporacijska posojila** v okrajih
 Gornji grad, Sevnica, Šoštanj, Šmarje in Vransko pa od pet na

štiri in pol odstotke.

(43) 50—12

Obrestna mera za **hranilne vloge ostane** kot dosedaj **4%**.

RAZLIČNE TEHTNICE.

ŠTEDILNA OGNJIŠČA,

VSAKOVRSNE VODOVODE,

kuhinje, pralnice, dvorišča, hleve ali vrtove.

najsibodo gorka, mrzla ali parna kopališča,
 bodisi za zasebnike, zavode, občine itd. —
 Izvršujem vsa konstrukcijska dela, kakor

Izdelujem nove ter popravljam
 tudi stare, bodisi decimalke,
 premostne ali sploh vsake vrste
 tehtnice.

vsakovrstna, velika in najfinejša, kakor
 tudi mala in prosta, izdelujem sam. Za
 ista prevzamem tudi nabavo pečnic, kakor
 tudi zidarska dela z jamstvom dobrega

bodisi iz studencev, vod-
 njakov ali hidravličnimi
 vidri, odkoder se voda lahko
 poljubno napelje bodisi v

PREVZAMEM POPOLNO NAPRAVO KOPALIŠČ,

mostiče, železne cvetličnjake, verande, stopnice, ravne ali okrogle.

VSAKOVRSNE ZELEZNE OGRAJE

(tudi iz žice), n. pr. za stopnice, cerkve, šole, grobove, vrtove in
 zasebne hiše itd. — **Železna vrata za prodajalne in**
skladišča ali pokopališča. — **Popolnoma železna**
okna, primerna za vsako stavbo, osobito za tovarne, skladišča ali hleve. — **napeljavo strelovodov** itd.

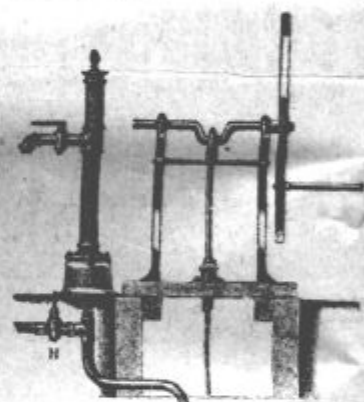
Sploh izvršujem vsa stavbinska in umetniška v mojo stroko spadajoča dela
po tovarniških cenah.

Priporočam se za obilno naročbo

(19) 52—14

Ivan Rebek,

stavbeni in umetni ključalničar
 CELJE, Poljska ulica št. 14.

Posojilnica v Celju uraduje vsak dan
 dop. od 9. do 12. ure, izvzemši
 nedelje in praznike.

Posojilnica
 v lastni hiši
„Narodni dom“
 v Celju

POSJOJILNICA V CELJU, ki je bila leta
 1881 z neomejeno zavezo ustanovljena,
 šteje sedaj nad 4100 zadrugnikov,
 kateri imajo vsega nad 88.000 kron
 vplačanih deležev ter ima sedaj nad
 6½ milijona kron hranilnih vlog in nad
330.000 K
 rezervnega zaklada.

Hranilne vloge sprejema od vsakega,
 če tudi ni član zadruge ter jih
 obrestuje po 4¼%; posojilnica plačuje
rentni davek
 sama, ne da bi ga odtegnila vlaga-
 teljem. Posojila daje na osobni ali
 hipotekarni kredit proti 5½% in
 5% obrestovanju.

Posojilnica v Celju
 uraduje vsak dan dopoldne od
 9. do 12. ure, izvzemši nedelje in praznike.